

Potepanje po Zasavju – pisani kraji z živopisno preteklostjo

Čeprav bi mnogi Zasavje za izlet izbrali zgolj, če bi jih zanimalo rudarstvo, tukajšnji kraji ponujajo veliko več. Lokalni ponudniki zagotovo v turistično ponudbo vključujejo tudi 'rudarske ture', vendar, kot pravijo domačini, so ti kraji dragulj slovenske gostoljubnosti.

Lepo, lepše, Zagorje -
izlet po zagorski dolini

Simon Omahne iz Kulturnega doma Zagorje predstavi izlet s prelepimi kottički, rudarskimi doživetji in kulturnimi znamenitostmi. Izlet v Zagorje lahko začnemo na Izlakah; tam se nahaja **Valvasorjeva čebelarska pot**, ki je namenjena spoznavanju čebel in njihovega življenja, medu in drugih dobrin, ki jih naberejo ali proizvedejo čebele. Učna pot se predstavlja na petih postajah. Pot nas potem odpelje v **Rudarski muzej Zagorje**. Zgodba o rudarjenju v občini Zagorje ob Savi je dolga več kot 250 let ter polna zanimivih dejstev in spominov, ki jih nosijo upokojeni rudarji in njihove družine.

Mestna ploščad

Mestni park

Evropark

Rudarski muzej Zagorje nam ponudi delček zanimive zgodovine časa, ki ga je Zagorje doživelo in ga kot rudarsko središče vrisalo na zemljevid Evrope. Sončen dan lahko izkoristimo tudi za sprehod po **Parku dr. Janeza Drnovška** in mestnem jedru. Prijetno urejen mestni park leži v središču Zagorja ob Savi, krasi ga doprsni kip Janeza Drnovška, ki je bil občan občine Zagorje ob Savi. Pred okušanjem lokalnih dobrot Simon Omahne priporoča še obisk **Evroparka Ruardi**, na severu občine Zagorje. V parku nas bodo navdušile 3,5 kilometra dolge sprehajalne poti,

urejena pa je tudi kolesarska steza. Park ima dva pretočna ribnika, ki sta zavetje mnogih vrst živali. Tam je poskrbljeno tudi za otroke, ki se lahko zabavajo na urejenem otroškem igrišču. V parku je zelo lepo in skrbno urejen tudi **vrt tete Johance**, v katerem vzgajajo različne zdravilne rastline. Obisk lahko sklenemo s kosilom ali večerjo v eni od lokalnih restavracij, kjer ponujajo številne domače in zasavske dobrote, med katerimi zagotovo prednjačita funšterc, krepka tradicionalna zasavska jed iz moke, jajc in vode, podobna carskemu pražencu, in grenadirmarš – mešanica krompirja in testenin.

Funšterc

Sestavine
(za 4 osebe)

- * 25 dag moke
- * 2 jajci
- * 2-3 dcl vode
- * olje (po potrebi)
- * ščepec soli

Priprava:

Sestavine zmešamo, da postane mešanica gosta tekoča. V ponev za palačinke vlijemo malo olja in ko se segreje, vlijemo mešanico, da dobimo za 1-2 prsta debelo palačinko. Ko se zapeče na eni strani, jo obrnemo in zapečemo še na drugi strani.

Weinbergerjeva hiša

Arhiv občine Zagorje

Rudarski muzej

Arhiv Rudarskega muzeja Zagorje

Geoss kamen

Mestno jedro

Litija

Kmetija Lavrič

Cerkev sv. Nikolaja

Mozaik patra Rupnika

Fotografije Litije so prispevali iz ZKMS Litija.

Litija in njeno podeželje nekoč in danes

Kaj lahko občina Litija ponudi popotniku, česar ne more nobena druga občina v Sloveniji? Na to vprašanje so nam odgovorili na Zavodu za kulturo, mladino in šport Litija, kjer so nas povabili na enodnevno potepanje po tamkajšnjih krajih. Za začetek dneva se lahko sprehodimo po starem mestnem jedru Litije, po **Valvazorjevem trgu**. V Cerkvi sv. Nikolaja si lahko ogledamo mozaik Jezusove spremenitve na gori, ki ga je izdelal umetnik Marko Rupnik. Nedaleč stran se nahaja **Farbarjev Turn** – gradič, ki je najstarejša zgradba v Litiji in domnevno izhaja iz 14. stoletja. Na njeni fasadi nam bo sončna ura pomagala preveriti točnost kazalcev na svoji uri. Pot nadaljujemo do stare Sodnije, kjer danes domuje **Mestni**

muzej Litija z zbirkami Zgodovina plovbe po reki Savi, Južna železnica in zbirka o enem najstarejših rudnikov v Sloveniji, **Sitarjevec**.

Po vodenem ogledu muzejskih zbirk se odpravimo na obrežje reke Save, kjer nas bodo sprejeli izurjeni raftarji. Po nazorni predstavitvi vožnje z rafti se lahko podamo na adrenalinsko vožnjo po reki, ki pa je odvisna od trenutnega vodostaja. Reka Sava spada med srednje po hitrosti in brzicah tekoče vode, tako da je vožnja primerna tudi za začetnike. Prijetno utrujeni od veslanja se odpravimo na zaslužen domače kosilo v kakšno od okoliških gostiln, kjer nam bodo postregli s številnimi domačimi in okusnimi jedmi; domačini priporočajo, da tu poskusimo skutine štruklje.

Po kosilu se podamo v Pustolovski park **Geoss** v Spodnji Slivni pri Vačah. Poleg adrenalina, ki ga zagotavlja na desetih plezalnih elementov na šestih progah različnih težavnostnih stopenj v edinstvenem pustolovskem parku, program ponuja tudi pristen stik z naravo – gozdom, ki se na tem koščku Srca Slovenije razprostira na kar 60 % površine. Preden zapustimo vasico Spodnja Slivna, pa nas v Litiji povabijo še v **Geometrično središče** Slovenije.

Hrastnik: Poseben čar ima podeželje

V centru Hrastnika lahko obiščemo bogat športni park (zaprt bazen, športna dvorana, nogometno igrišče in manjša igrišča, fitnes na prostem, rolkarska steza). Tam je postavljen tudi spomenik rudarjev, posvečen gladovni stavki rudarjev leta 1934. Kot povedo domačini, pa ima poseben čar hrastniško podeželje, ki se nahaja na strmih in hribovitih površinah. Pot nas potem popelje na Zeliščni vrt Cvetka v Čečah, kjer lahko opravimo nakup eko izdelkov (zelišča, čaji, mila, olja, kreme, šamponi ...). Na sadjarski kmetiji Rožej v Turju si lahko ogledamo večje površine travniških in intenzivnih sadovnjakov (več kot 3000 dreves), kar je redkost

na teh območjih in tudi tu opravimo kakšen nakup (ponujajo nam sadne sokove, suho sadje ...).

V teh krajih domujejo številne kmetije, ki prodajajo različne izdelke: kmetija Makek v Turju – kruh in pecivo iz krušne peči; kmetija Žerko v Podkrajju – izdelki iz industrijske konoplje; kmetija Potočin v Podkrajju – kruh in pecivo iz krušne peči, nagrajen kruh Ržko; kmetija Homšek na Kovku – ekološka kmetija. V Hrastniku pa so, kot še povedo na Občini, zelo obiskane planinske postojanke. Gore, Kal, Kopitnik so priljubljene točke za pohodnike, kolesarje, konjenike, padalce, rekreativce, lovce, zato lahko izlet sklenemo tudi v hribih.

Zeliščni vrt

AFO

Hrastnik

Fotografije Hrastnika so prispevali iz Občine Hrastnik.

Skutini štruklji

(recept nam je zaupala Vera Lavrič z Izletniške kmetije Lavrič)

Sestavine za testo:

- * 20 dag moke
- * 1 dcl mlačne vode
- * 1 jajce
- * 2 žlici olja
- * ščepec soli

Sestavine za nadev:

- * 8 dag domačega masla
- * 3 jajca
- * 60 dag domače skute
- * ščepec soli
- * 9 žlic kisle smetane
- * drobtine
- * maslo za navlaženje

Priprava:

Vse sestavine za testo zgnetemo skupaj in oblikujemo kepo, premažemo z oljem in testo pustimo počivati eno uro. Med tem časom pripravimo nadev. Najprej stopimo maslo, nato dodamo rumenjake, zmeščamo skuto in smetano, dodamo sol. Vse skupaj zmešamo in na koncu dodamo trd sneg iz beljakov. Testo razvaljamo na tanko – na 2 mm. Poškropimo ga z maslom, posujemo z drobtinami in premažemo z nadevom. Na koncu vse zvijemo v štrukelj. Štrukelj lahko zavijemo v folijo za kuhanje ali v bombažno krpo. Kuhamo jih 20 minut.

Še hitri namigi za obisk zagorskega podeželja

Za vse tiste, ki želijo spoznavati naravo in podeželje teh krajev, domačini priporočajo izlet po zagorskih kmetijah, kjer bomo spoznavali kmečka opravila in preizkušali pristno domačo zasavsko kulinariko.

- **Kmetija oz. sirarna Sešlar**, kjer si lahko ogledamo proces nastajanja sira, ga degustiramo, poskusimo pa lahko tudi različne namaze.
- **Ekodrevesnica Ocepek** nudi sadike več vrst sadja, tu pa med drugim pripravljajo predavanja in svetovanja v zvezi s sajenjem in vzgojo ekoloških sadnih dreves, organizirajo delavnice, izobraževanja in pokušino sadja ter proizvodov iz sadja.
- **Kmetija Macerl** nudi sveže meso in mesne izdelke, ponuja pa tudi ovčjo kožo in volnene izdelke. Pripravijo tudi predavanja o tehnologiji ovčereje, okoljevarstva in ekološkega kmetovanja.

Fotografiji: Kmetija Macerl

- Turistična **kmetija Zorec** ponuja jedi po izbiri, kolone, več vrst štrudlov, njihova posebnost pa je priprava tradicionalnega slovenskega zajtrka.
- **Kmetija Prošt** in **kmetija Ule** ponujata mlečne izdelke, prikažejo pa nam tudi kmečka opravila.
- Edinstvena ekološka **konjereja Ergela Planido** ponuja ogled ogrožene pasme konja – bosanskega planinskega konja, ogled posestva, ogled posebne zbirke, posvečene pasmi bosanskih planinskih konj, ogled etnološke zbirke kmečkega orodja in priprav, različne oblike spoznavanja in preučevanja konj, narave in kraja, organiziranje raziskovalnih taborov ter foto safari.

Hrastnik - vlagajo v gospodarstvo in turizem

Med pomembnejšimi projekti Občina Hrastnik izpostavlja izgradnjo centralne čistilne naprave s kolektorskim omrežjem, regijski center za ravnanje z odpadki in energetska sanacijo številnih javnih in stanovanjskih objektov, s čimer izražajo veliko skrb in odgovornost za okolje. V sklopu teritorialnega dialoga je predvidena izvedba projekta Obrtno industrijska cona Steklarna Hrastnik, ki ne samo ohranja, ampak tudi odpira nova delovna mesta. Veliko skrb pa občina namenja tudi razvoju turizma – možen je ogled proizvodnje stekla, obisk rudnika in rudarskega stanovanja ter podeželja, ki vabi s številnimi ekološkimi kmetijami in drugimi zanimivostmi (kašča v Šavni Peči). Organizirajo pa tudi številne prireditve: Festival Funšterc, Sovretov pohod, Rdeči revirji, Želodkov festival ...

